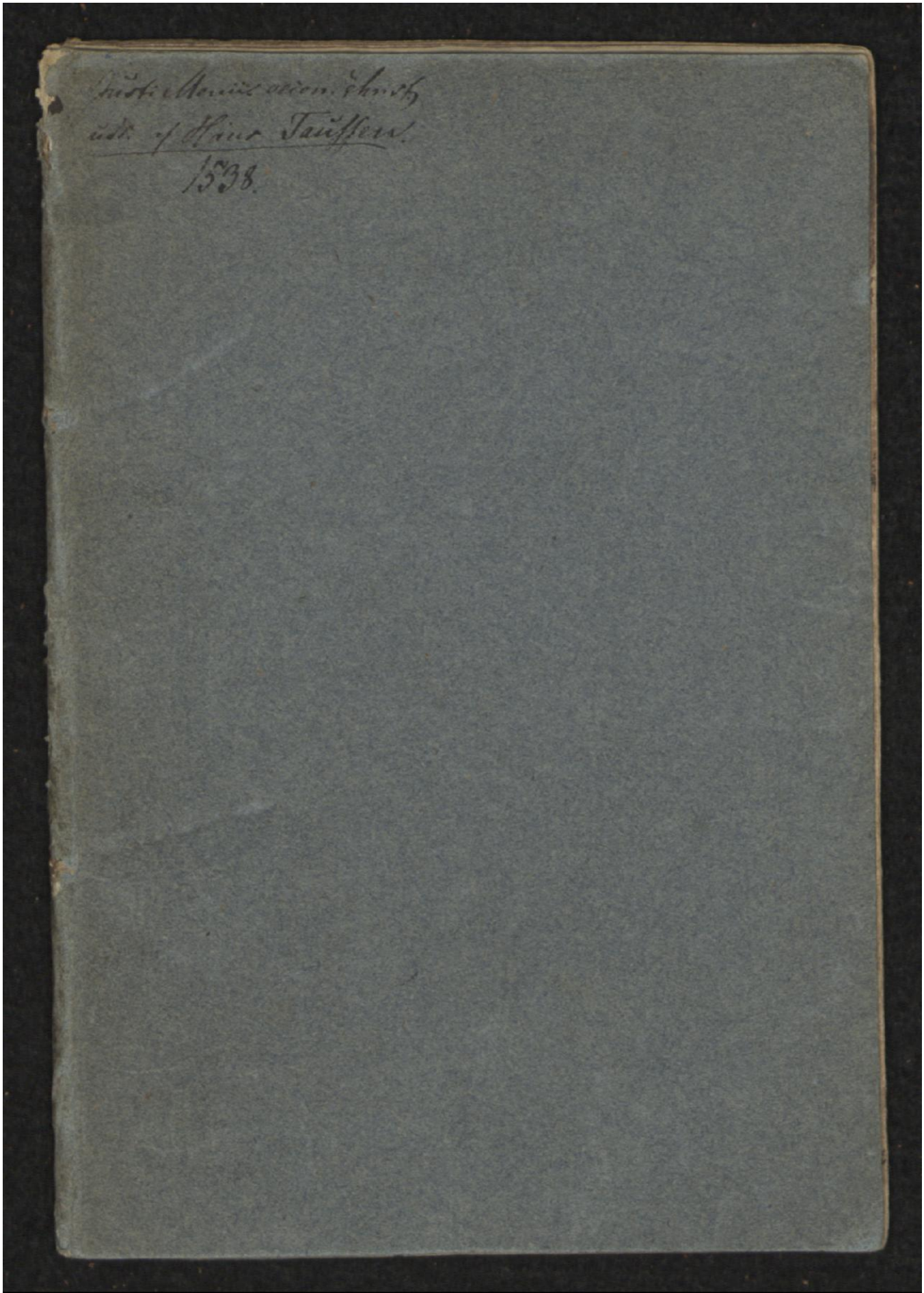

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Th. 48638 8° (LN 173)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Th. 48638 8° (LN 173)

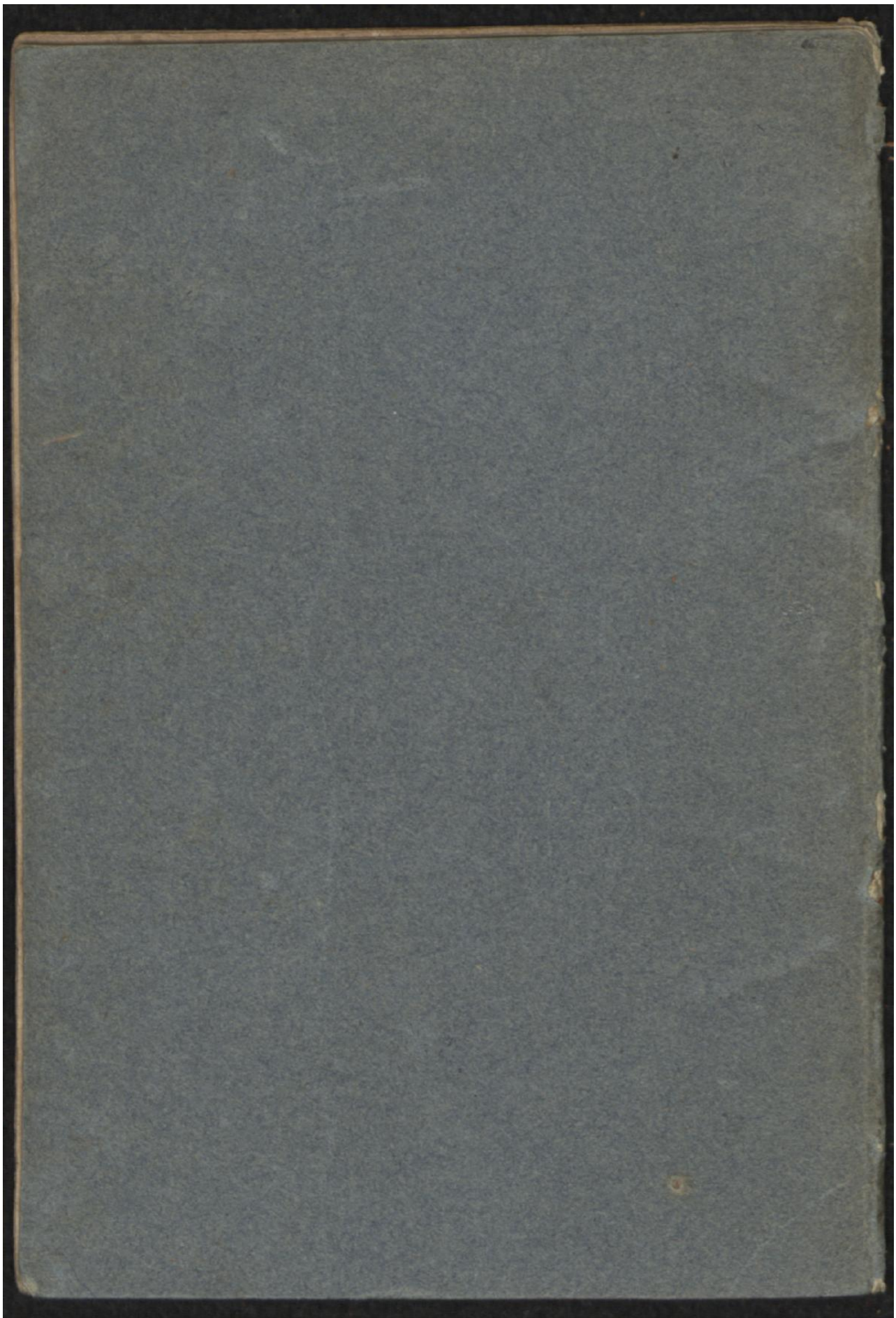

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Th. 48638 8° (LN 173)

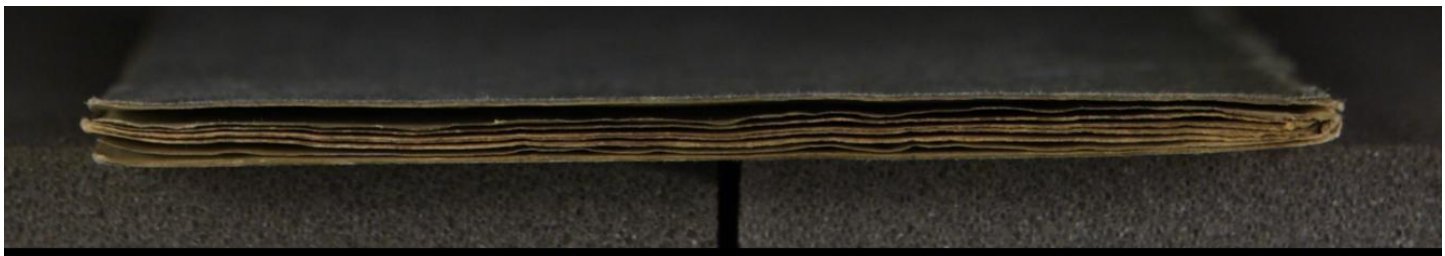

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Th. 48638 8° (LN 173)

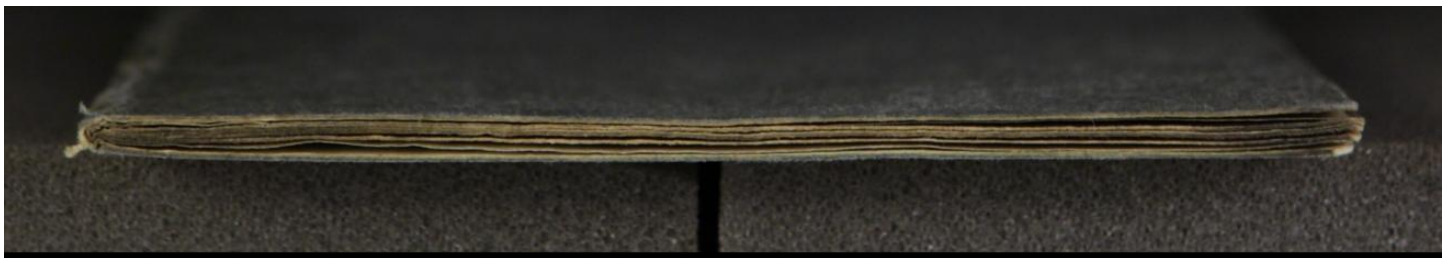

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Th. 48638 8° (LN 173)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Th. 48638 8° (LN 173)

Unicum. Palæotypicum
Th. 48638.
8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130017586409

KJØBENHAVNS UNIVERSITETS BIBLIOTHEK

UB-boks.
Bibl. Dan. I
sp. 423

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Th. 48638 8° (LN 173)

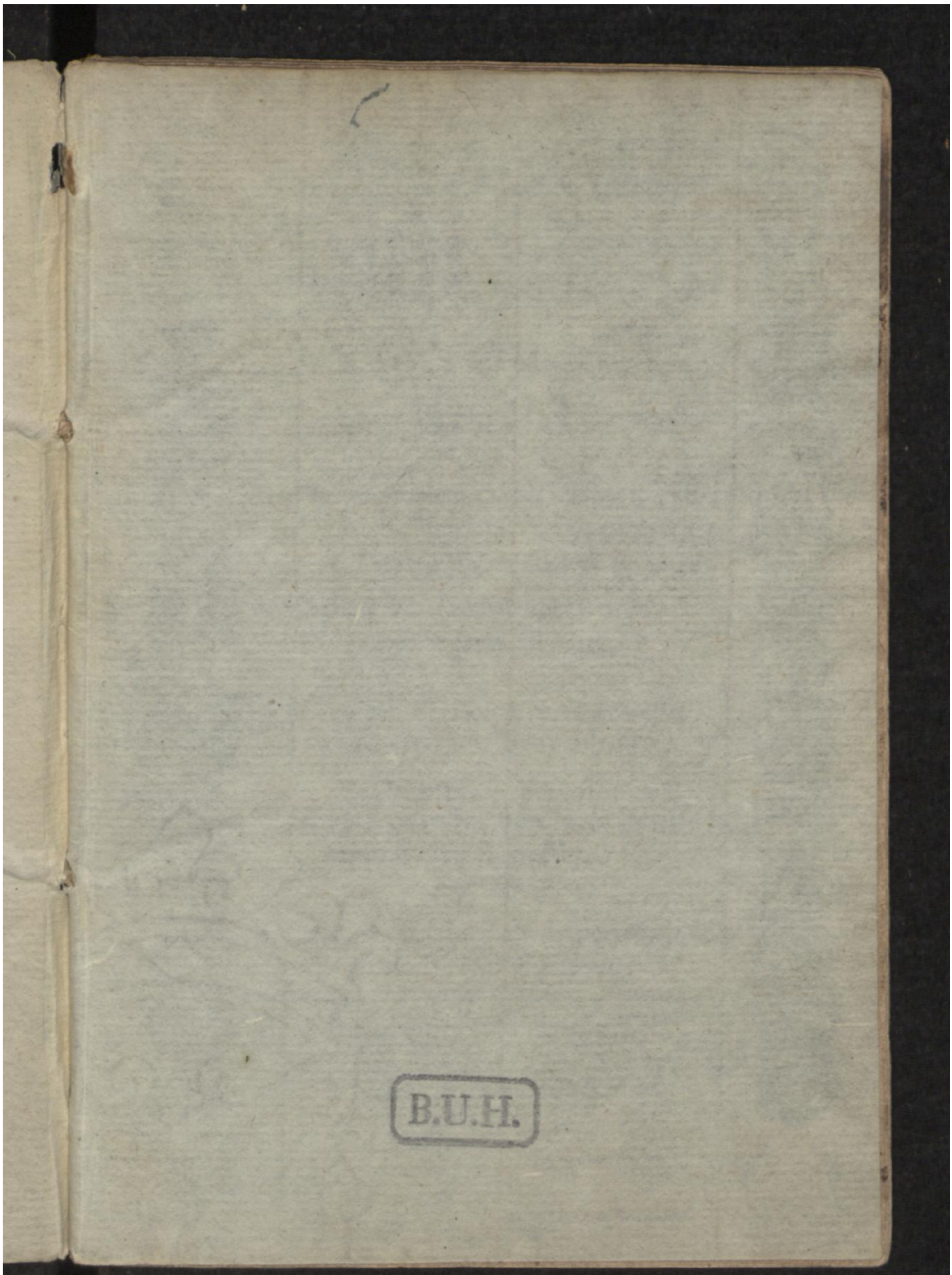

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Th. 48638 8° (LN 173)

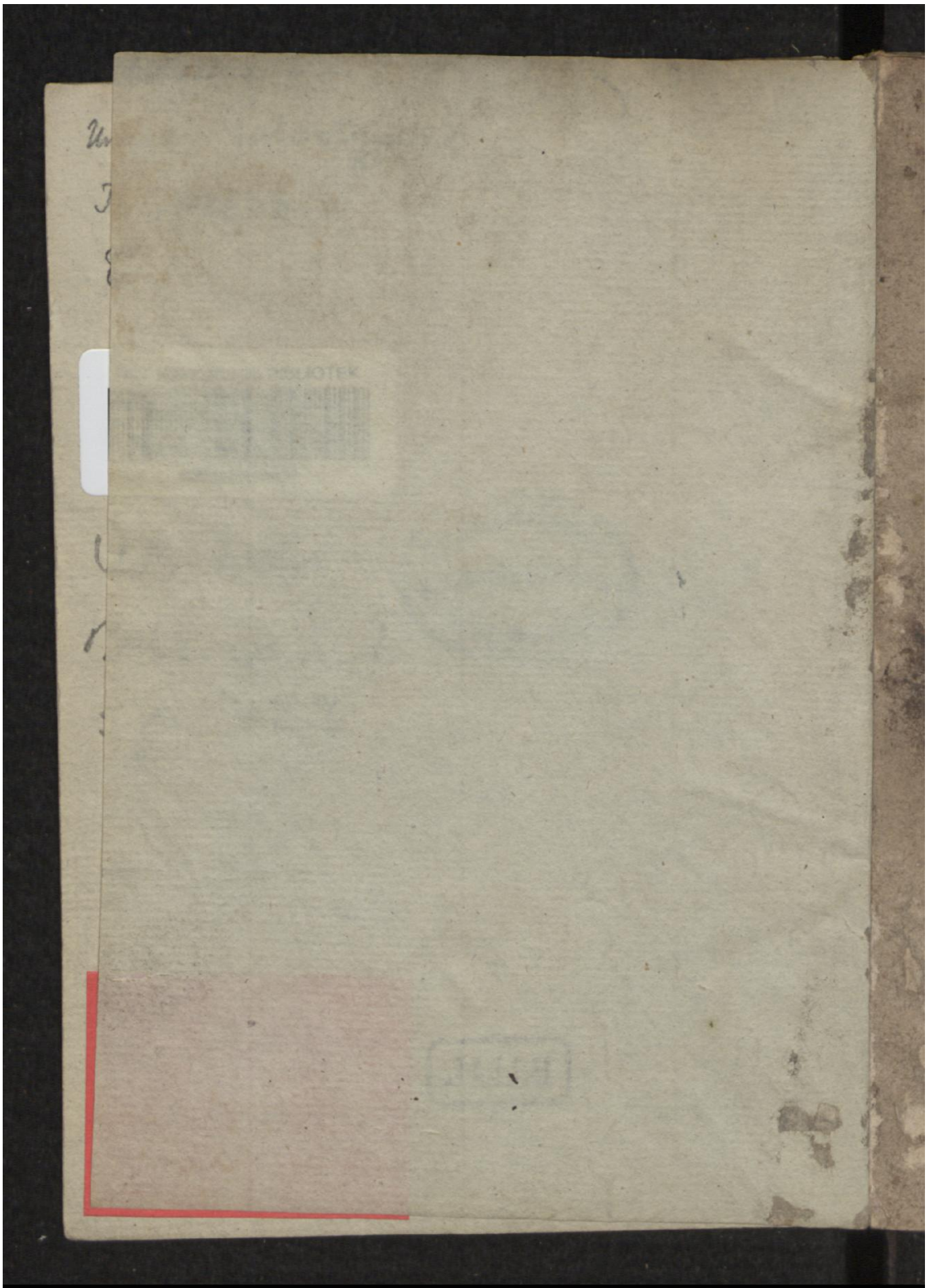

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Th. 48638 8° (LN 173)

Justi Menii Oeconomia Christiana.

Det er/ En Christelige hwsholding. Hworledis hwer maa met Guds frychtage waare paa det hannem til hør/ efter sith Kaldt.

Vdsat aff Mester Hans Taussen/ Predickere vdi Kiøbenhaffn.

Psalmo. CXXvij.
Vden Herren wil opbygge ith hwss / da møye de sig forgeffwes som bygge der paa.

Trycht til Rozstock aff Ludouich Dietz
Anno. MDXXXviij.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Th. 48638 8° (LN 173)

Erlige/wise oc fornum-
stige/Borgemestere oc Radtmendt/
oc menige Almwe vdi Kiøbenhaffn.
Vilser ieg Hans Taußen/medt Naa-
de oc Fredt/aff Gud Fader wed
Jesum Christum waar
HERRE.

KEre Venner/som ÿ aff Guds naade/nw haffue her til dagis hørt aff den hellige Schrifft. Huorledis een Christen mennischis wilkaar schulle wære/ for Gud oc alle menniſche/meth Tro/Kerlighed oc alle honde Sygder. Saa er dog menniskens ihwkommelse skrøbelig/Der fore haff-wer ieg vdsat (eder och eders Vngefolck til tieniste) paa wort Danske maal/en drabelig skøn oc nøttelig Bog/som den Høylærde mandt Justus Menius/ schreff paa Tydske/til Førstinnen aff Saxen. Vdi huilcken der giffwes offuerwettis merckelige oc gode lærdomme/baade for Vnge oc Gamble/Giffte och Vgiffte. Hworledis hwer Christen mand schal holde sig vdi sith hwss/først emellem sig oc Gud/oc siden modt syn Hustrw/Børn/Tyon och Tiwende/Na-bor/Frender/Wenner oc Wuenner/och mod alle de han haffuer ath handle oc giøre med. Der nest/huor-

ſedis hwer Chriſten Quinne ſchal ſkicke oc haffue ſig mellem Gud oc ſig/ och modt ſin Hoſbonde / Børn/ Høn och Tiwende. Item Hworledis Børnene ſkulle holde dem emodt deris Forældre Fader oc Moder/ Oc huorledis Tiwendene ſkulle bewiſe dem emod deris Hoſbonder oc Høſtrwer. Itē / Huorledis hwer kan Chriſtelige bruge ſith Embede eller Kiøbmandtſkab/ ſom han er kaldet till/Oc hworledis mand ſkall haffue ſig emod de Fattige. Oc Summa ſummarū/ Huorledis hwert Chriſtet mēniſke bør ath ſkicke och haffue ſig j alle honde leffnet/huad heller han er fattig eller Rig/ Ung eller Gammel/ Huad heller hannem lider ylde eller wel. Hwer haffue dēne føye Bog gerne altid wed honden / for een j hwkommelſe och idelig Ammindelſe / ath mandt maa lære Aarle oc ſilde ath grunde der paa HERRENS ordt/ ſom hwer bør ath gøre / der ſalig will wære. Gud opliuſe oſs alle til en ſand Tro oc en reth Gudfrøchtighed. AMEN.

A ij

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Th. 48638 8° (LN 173)

Den wise Høyborne Forstinne/ Frue Sibilla/ indfødt Hertuginde til Clewen och Gyllis ken &c. Hertuginne til Saxen/ Landgreffue: inne till Døringen/ och Margreff: ueinne till Missen/ Min Naadige Frwe &c.

NAade och Fred aff Gud Fader/ formedels Christum. Wise/ Høyborne Naadighe Førstinne/ som wor Herre Jesus sagde Matthei vij. Hwo som hø: rer mine ord oc gør effter dem/ den wil ieg ligne wed en wiismand/ som bygger sit hwss paa een sterck Sten/ oc der kom siden regn/ stor storm och flodt/ och støtte paa hwsset/ men det kunde dog inthet skade det. Uden twiffel wil han det haffue sagt alle Christne till en adwarelse oc trøst/ Fordi ath denne werden er Dieffuelens Rige/ oc wy ey anderledis leffue der wdi/ end lige som mith j blant mørdere och fiende/ som haffue hw paa/ och giøre oc saa stor flith der til j alle øgne blick/ ath myrde oss/ thi gøris deth oss wel behoff/ ath wy bliffue wel atwarede for saadanth mord/ och naar wy ære atwarede/ ath wy da och mwe wide noghet till ath trøste/ och ath styrcke oss meth.

Paa det/ ath mand maa nw j alle sager haffwe widschab till ath see sig wiselige fore/ och till ath forware/ baade liff och Siell for Dieffuelen/ Da

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Th. 48638 8° (LN 173)

ſchal hwer lade ſig det wære ſagt for een atwarelſſe. Ath han jo aldrigh bliffwer ſaa geckelige / ath han vden Guds ordt och befalning / giffuer ſig vdi nogen honde ſtath / eller och tager ſig nogeth andet faare / Men ſee ſig alle wegne wel til / ath han jo leggher Guds ordt til een Grundwall / vnder alle ſine ſager och handlinger / paa huilcken han kan da bygge ſyn Tro / och bliffue beſtandig vdi alle honde friſtelſer / modgang oc genwordighed / ſaa ſom Prouerbi. xviij ſchreffuit ſtaar. Herrens naffn er ith faſt Slot / dith løber den rethferdige / och bliffuer beſkermeth.

Thi det wil end kaaſte møye och arbeyde / aldelis nock / ath mand kan bliffue beſtandig for Dieffuelen / naar mand end røſter ſig paa deth aller beſte vdt / och haffuer end den wiſſeſte grund aff Guds ord ath ſtaa paa / Huad ſiger mand da / ath noghen ſkulde tencke / ath bliffue der forwden beſtandig / ſom ſchrifften ſiger .j. Petri. iiij. Der ſom den rethferdige (huilcken dog ſtaar paa den faſte Sten / ſom er Guds naade och ſandhed) bliffuer neppelig ſalig / huor will da den vgudelige och ſyndere bliffue? ſom haffuer icke vden ſyn egen tancke och drøme ath ſtaa paa.

Huilcket ieg icke will haffue ſagt eller forſtandet lige ſom det ſkulde wære ſaa wiiſs och ſaa farlig een ting / meth denne Guds naade och ſandhed / ath hwn ey kunde vdi nødt och friſtelſe / fuldkommelige nock beware och frelſe oſs / der ſom det er dog Guds Almechtigſte krafft / och for ſkulle Himmel och Jord forgaa / end den minſte tydel der vdaff ſkulde bliffue

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Th. 48638 8° (LN 173)

tilbage / Men det skall mand saa forstaa / ath mand mwe haffue frøcht och fare fore ath bliffue bestandige vdi nød / al enste for wor egen skrøbeligheds skyld och icke paa Guds ords vegne.

Thi huor stor waar skrøbelighed er / deth holder oss schrifften fore alle wegne / baade j Apostlernis / och j andre Helligenis exempler. Huilcke wÿ see vdi nødt / ath haffue ganske offte ladt modet faldet / och wæreth mistrøstige / saa ath ingen thør wed ath tage sig j sind / eller tencke der paa / ath han will staa fast oc ey røris vdi nogen den mÿnste syn nød / oc end maa han dog alligewel bliffue bestandig / eller der bliffuer och aldrig noget gaath vdaff.

Huorledis schall mand da bære sig ath: mand schal holde sig harth wed Troen / och dog icke wære for megit tryg / men frøchte Gud / Ja huo kand skicke sig der reth vdi? Swar. Wÿ skulle det saa forstaa / ath j alle Troens sager / skulle wÿ betencke och anse Tuende honde sticke / baade mennischelige / naturens skrøbelihed och wbestandighedt / och saa Guds ords almechtighed / och ewige sandhed. Saa meget som waar Nature nw wedkommer / paa det schal mand j alle maade mistrøste sig / och icke ith stycke forlade sig der paa / lode det end lige som det maatte wære aff staal. Fordi ath der er dog ingen bestand der vdi / saa som mand maa wel see paa S. Peders och alle Helligens exempler / der fore / Huor som Guds ord icke er / der thaar mand och icke bygge paa saadan grund waall. Men twert emodt / huor som Guds ordt er / der schall mand aldrig mistrøste sig eller twifle / men

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Th. 48638 8° (LN 173)

vdi Troen holde altidt faſt / der ſom det end ſiuntis ath der ey all eniſte woꝛe farlighed paa færde / Men och ath alting woꝛe plat forgeffuis / Ja der oſs tychte ath Gud waare oſs ſelff emodt / och icke falde der offwer vdi noget tuiffuel. Thi det er well ſnart ſketh / att woꝛth hierte fatter ſaadan en tancke / ath Gud er oſs fiende / och haffuer offuergiffuet oſs alle rede til foꝛderffuelſe. Men ſaadant maa mand plath ſette fraa øgne / och betencke icke huoꝛledis det haffuer ſig met oſs / men hwad Guds oꝛdt oſs tilſige / Foꝛdi der ſom wÿ end liwge / da er han dog ſandꝛw / och kand ey nechte ſig ſelff. Der foꝛe Naadige Førſtinde / effter thi ath iblant alle honde Staath / ſom menniſkene leffue vdi / da er der inthet ſtøꝛre Oꝛden / huilcken ſaa ſkickelige haffuer ſÿne Statuter och Regel aff Gud beſchꝛeffuen / ſom Echtefolck / Och der ere dog faa ſom ſaadant rettelige kende och tro. Saa haffuer ieg j denne Bog taget mig foꝛe / ath føꝛe tilſamen / huadt foꝛe Statuter oc Priuileger Gud haffuer giffuet denne Staat / och ſamme Bog will ieg lade eders Førſtelige Naade wære tilſchꝛeffuen / och vnderdanelig tillſkicket / ſom och nw aff Guds Naade er ſkicket j ſamme hellige Oꝛden. Och der med will ieg bete E. N. mÿn vnderdanige och ſkyldige tieniſte / paa det haab ath ey alene E. F. N. ſchall der med ſke en tieniſte / til en naadig behagelighed / Men och ſaa alle Echte folk til gaffn och trøſt. Thi ieg haffuer ey der foꝛe all ene ſchꝛeffuit hende / ath hun ſkall wære en enfoldig Statute eller Regel foꝛe Echte folck / Der de maathe læꝛe vdaff ſmucht / ſkickelige och erlige / ath gøꝛe och vd-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Th. 48638 8° (LN 173)

retthe alting till deris Husholding. Men fast mere/ath dej alle deris gerninger mwe paa Guds ords befalning och Ordinantz/ wære trøstige och frimodige emod Dieffuelen / ath E. F. N. nw annamme wil samme mith arbeyde / med en naadig behagelighed. Det forhaaber ieg her vdaff/ ath den almectiste Gud haffuer iblant mange flere Førstelige och Christelige Dygder/ och saa besynderlige med dette stycke beprydet det det Førstelige hws til Saxen/ath det j Ecteskaffs staat wel maa wære all werden till ith Gudeligt och forbederlicht exempel / Saa som mand maa see paa Landgreffue Lodwig och S. Elizabet/ huilcke helige folckis exempel ieg icke ene will legge E. F. N. fore Men och den menige werden ath lære aff dem/ huor ledis mand schal Christelige och retschaffenlig holde sig vdi Echteskaff. Och der med wil ieg och befale E. F. N. den almechtiste Gud / till en naadig beskyt och beskermelse/met det ganske Førstelige hws til Saxen och alle vndersotte/Schreffuit j Gotha/ den viij. dag Martij. Aar 2c̃. M D xxix.

E. F. N. vndanige.
Justus Menius.

BIBL. UNIV. HAVNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Th. 48638 8° (LN 173)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Th. 48638 8° (LN 173)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Th. 48638 8° (LN 173)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Th. 48638 8° (LN 173)